

Top 10 *Persicaria amplexicaulis*

Marlien van der Linden

Duizendknoop: insectenmagneet én structuurplant

Sinds er meerdere cultivars dan alleen de soort *Persicaria amplexicaulis*, *Persicaria amplexicaulis* 'Rosea' en *Persicaria amplexicaulis* 'Speciosa' op de markt kwamen en Piet Oudolf die nieuwe cultivars toepaste in zijn ontwerpen, heeft deze plant een hoge vlucht genomen. De hierboven genoemde soorten zijn behoorlijk snelle groeiers, voor sommige groenbeheerders en particuliere tuinbezitters zelfs te snel. Daardoor was het animo om ze aan te planten niet groot. Piet Oudolf begon eigen selecties op de markt te brengen en daarna volgden er meer. Anno 2023 zijn er heel wat cultivars verkrijgbaar en er komen er vast nog meer bij. Op dit moment staan in de Naamlijst voor Houtige Gewassen en Vaste Planten bijna 50 verschillende cultivars genoemd.

Auteur en foto's: Marlien van der Linden

Naam

Persicaria, die vroeger *Polygonum* heette, behoort tot de *Polygonaceae*, de duizendknoop-familie. Tot deze familie behoren ook diverse eetbare gewassen, zoals boekweit en rabarber. In Nederland zijn er drie soorten inheems: *Persicaria bistorta* (adderwortel), *Persicaria amphibia* (veenwortel) en *Persicaria maculosa* (gevekt perzikkruid). De naam *Persicaria* verwijst naar het blad van *Prunus persica* (perzik). *Amplexicaulis* betekent 'stengelomvattend' en dat klopt: het uiteinde van het blad steekt vaak voorbij de stengel.

Herkomst

Persicaria amplexicaulis komt in de natuur voor van Afghanistan tot in Zuidwest-China. De plant groeit daar tussen struiken en op bergweiden, vooral op vochtige plaatsen. De kleur is variabel van wit tot donkerrood. Het is dus geen verrassing dat de bloemkleur van alle cultivars in deze reeks ligt.

Kenmerken

De bloemvorm is aarvormig: soms een dikke, soms een ijle aar en alles daartussen. Alle cultivars bloeien na de langste dag, soms tot aan de eerste nachtvorst. Je kunt ze rond eind mei terugknippen voor een latere bloei en/of een lager blijvende plant. De sierwaarde komt vooral tot uiting doordat de bloemen duidelijk boven het blad uitsteken.

Toepassing

Bij sommige selecties is de stevigheid matig. Deels kan dat liggen aan de grondsoort, maar er zijn ook cultivars die gewoon niet zo stevig zijn. Bij de keuze van deze top 10 is er ook rekening mee gehouden dat de plant wél stevig rechtop blijft staan. Ook daarin zijn het toppers. Het gebruik van *Persicaria amplexicaulis* is aan te raden voor zowel particuliere tuinen als de openbare ruimte. Doordat hij zo sterk is, kan hij prima gedijen in het openbaar groen, mits de grond niet het hele jaar droog is. Ook aanplant in een wadi-achtige situatie zal de plant goed doorstaan. In beide gevallen kunnen de planten zowel in kleine groepjes als in vakbepanting worden toegepast. In kleine tuinen dienen ze vooral als structuurplant tussen grassen en najaarsbloeiers zoals *Helenium* en *Heliopsis*, maar je kunt ook denken aan *Vernonia* en *Eupatorium*.

Alle cultivars kunnen in de zon tot de halfschaduw staan. Hoe zonniger ze staan, hoe meer vocht ze zullen gebruiken. De grond moet normaal voedzaam zijn. Zand met een flinke schep compost erdoor kan prima, evenals niet te zware klei.

Onderhoud

Over het onderhoud kan ik kort zijn: in de winter rustig laten afsterven en in maart de restanten verwijderen, of, nog beter, in grove stukken hakken of knippen en weer terugbrengen in de border – meer niet. Als de juiste cultivar gebruikt

Appeltern, Wilde Weelde-inzending

Detail bloem – kunstwerkjes!

wordt, is steun aanbrengen niet nodig. Doordat de plant half boven de grond wortelstokken maakt, zal er niet veel onkruid tussen de planten groeien; het groeit helemaal dicht. Het enige is dat jonge planten vroeg in het groeiseizoen moeten worden geplant, zodat ze goed aangeslagen zijn voordat er een flinke winter zou kunnen komen. Afdekken met een lekkere laag blad is ook een mogelijkheid.

Ziekten en plagen

De plant kan gevoelig zijn voor spint. Vooral in droge periodes kan er een behoorlijke aantasting ontstaan, maar bij regen groeit de plant er weer doorheen. De aantasting is ook niet heel erg: het blad is iets dof, maar de plant blijft goed overeind staan. Verder heeft *Persicaria amplexicaulis* eigenlijk nergens last van.

Collectie en keuring

De afgelopen tijd heb ik met plezier de top 10-toppers beschreven, maar met *Persicaria amplexicaulis* ben ik helemaal in mijn 'knol-lentuin'. Samen met mijn echtgenoot ben ik beheerder van deze soort via de Nederlandse Planten Collectie (<https://www.plantencollecties.nl/>). We hebben nu 45 verschillende cultivars. Daardoor waren we nauw betrokken bij de *Persicaria amplexicaulis*-sortimentskeuring van de KVBC (Koninklijke Vereniging van Boskoopse Culturen), die tussen 2015 en 2017 gehouden werd. De handel had ook 'last' van het steeds groter wordende aanbod aan cultivars; het was tijd om eens op een rijtje te zetten welke nu de beste waren; een vergelijkend warenonderzoek, dus. Bij de naam van de cultivar heb ik één of meerdere sterretjes gezet, zoals die gegeven zijn tijdens de keuring. Hoe meer sterretjes, hoe beter de score. Een uitgebreid verslag is gepubliceerd in Dendroflora nr. 54 (2018), te koop via de KVBC (<https://dendroflora.nl/>).

Top 10

<i>Persicaria amplexicaulis</i>	Kleur	Aarvorm	Hoogte	Bloeitijd	Aantal per m ²
Alba	wit	slank	90 - 110	jul - sept	5
Amethyst Summer	roodpaars	gemiddeld	90 - 110	jul - sept	5
Blackfield	donkerrood	gemiddeld	55 - 65	jul - sept	5
Bokrafire BONFIRE	rood	gemiddeld	55 - 65	jul - sept	5
Early Pink Lady	zacht roze	slank	90 - 110	jul - sept	3 tot 5
Fat Domino	donkerrood	dik	70 - 80	jul - sept	5
JS Calor	rood	gemiddeld	60 - 70	jul - sept	5
Orangofield	zalmoranje	slank	100 - 125	jul - sept	3 tot 5
Summer Dance	rose	gemiddeld	100 - 125	jul - sept	3
Taurus	rood	gemiddeld	100 - 125	jul - sept	3

Top 10

1 *Persicaria amplexicaulis* 'Alba'

Een sterke, middelhoge cultivar, met door de lichte kleur van de bloem ook licht blad, dat smal en langwerpig is. Het is een oude getrouwe, want de nieuwere 'White Eastfield' is niet spectaculair anders – iets lager misschien, maar verder niet. Hoogte 90-110 cm.

2 *Persicaria amplexicaulis* 'Amethyst Summer'

Een nieuwe kleur in het sortiment. Gaat naar paarsrood, met af en toe wat fasciatie (bandvorming) aan de top van de aar. Valt dus door de kleur op. Is vrij recent op de markt verschenen en daardoor niet gekeurd. Het is een introductie van de Belgische tuinontwerper Chris Ghyselen, die verschillende bekende cultivars op zijn naam heeft staan. Ook middelhoog.

3. *Persicaria amplexicaulis* 'Blackfield'

Een sterke, middelhoge cultivar, met door de lichte kleur van de bloem ook licht blad, dat smal en langwerpig is. Het is een oude getrouwe, want de nieuwere 'White Eastfield' is niet spectaculair anders – iets lager misschien, maar verder niet. Hoogte 90-110 cm.

4. *Persicaria amplexicaulis* 'Bokrafire' **BONFIRE**

De veredelaar van Boot & Dart, Kees Jan Kraan, was op zoek naar een superplant voor het openbaar groen en vond die in BONFIRE. Deze plant heeft een slankere vorm wat betreft bloei-aar dan nummer 3. Qua kleur is hij ongeveer gelijk. Hij is zeer 'hufferproof' doordat hij snel dichtgroeit. En als een plant het openbaar groen overleeft, heeft de particulier er ook veel plezier aan! Niet in de keuring getest, maar zou zeker in de prijzen gevallen zijn.

5. *Persicaria amplexicaulis* 'Early Pink Lady'

Een roze bloeiende vorm mag niet ontbreken. Is vrij laag tot middelhoog, maar los van structuur, waardoor hij luchtiger overkomt dan bijvoorbeeld 'Blackfield'. Als je de bloem goed bekijkt, zie je dat hij bestaat uit zowel witte als roze kroonblaadjes, waardoor een zachtroze tint ontstaat. Niet in de keuring meegenomen.

6. *Persicaria amplexicaulis* 'Fat Domino'

Eén van de oudste cultivars die zulke dikke aren heeft. Aan het smalle blad is niet te zien dat de aren zo stevig en *fat* boven de plant uit komen. De dunne stengels dragen de bloemen fier. Hoewel 'Dikke Floskes' (wel een mooie naam) van latere datum is, kwam 'Fat Domino' veel beter uit de keuring.

7. *Persicaria amplexicaulis* 'JS Calor'**
'JS Calor' kwam uit de test als een sterke, zeer lang en regelmatig bloeiende cultivar. Blijft mooi laag voor een *Persicaria amplexicaulis*. Iets lichter van kleur dan 'Blackfield' en in alle opzichten net iets mooier en beter.

8 *Persicaria amplexicaulis* Orangofield'**
Ook al zou je honderd cultivars op een rijtje zetten, 'Orangofield' haal je er met gemak tussenuit. De kleur is nog niet geëvenaard door enige andere cultivar, en dat is knap van wederom de Belgische veredelaar Chris Ghyselen. Er zit echt een zalmoranje *flame* door het roze. Het blad is middengroen. Bloeit lekker lang en blijft goed rechtop staan. Wordt middelhoog tot hoog.

9 *Persicaria amplexicaulis* 'Summer Dance'**
Een van de eerste introducties na de aan het begin van dit artikel genoemde cultivars. De vinder, Piet Oudolf, vond de soort *amplexicaulis* blijkbaar wel mooi, maar was niet tevreden over de eigenschappen. 'Summer Dance' wordt nog steeds toegepast, want hoewel het één van de hogere cultivars is, blijft hij toch goed overeind staan in weer en wind. De bloemen kleuren donkerroze. De andere bekende cultivar is 'Firedance', die rood bloeit.

10. *Persicaria amplexicaulis* 'Taurus'***
Als je wel de uitstraling van de soort wilt, maar niet een plant die alle kanten uit groeit, is 'Taurus' een goede keuze. Duurder in aanschaf dan de gezaaide *amplexicaulis*, maar bespaart je veel werk omdat je hem niet in toom hoeft te houden. Het blad is vrij donkergroen; er zit veel blad aan de basis. De rode bloei is prachtig en staat helder boven de massa uit. Behoort bij de hogere cultivars.

Tot slot

Persicaria amplexicaulis is kortom een plant met een niet meer weg te denken functie in de borders van onze tuinen, parken en andere groene omgevingen, die stevigheid geeft aan buurplanten.

Nog niet genoemd, maar zeker het vermelden waard is de enorme magnetische werking die de plant heeft op alles wat er aan insecten rondvliegt. Niet alleen bijen komen op de nectar af, zowel honingbijen als solitair levende bijen; ook zweefvliegen en allerlei soorten wes-

pen waarderen de plant. In de holle stengels tussen de 'knopen' verstopten ze hun eitjes voor het volgende jaar. Laat het loof er dus zolang mogelijk aan zitten, zodat ze zich kunnen ontwikkelen.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!